

2024-02-22

TJÄNSTESKRIVELSE

Dnr: MSN-2024-00044

Remiss – Yttrande över Förändring genom försök - Försöksverksamhet i den kommunala sektorn (SOU 2023:94) *Synpunkter till kommunstyrelsen över remiss, KFKS-2024- 00037*

Förslag till beslut

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden beslutar att överlämna synpunkter över remissen till Kommunstyrelsen enligt bilaga till tjänsteskrivelsen daterad den 22 februari 2024.

Sammanfattning av ärendet

Finansdepartementet har remitterat utredningen Förändring genom försök – Försöksverksamhet i den kommunala sektorn (SOU 2023:94) till Nacka kommun för synpunkter. Utredningen innehåller olika förslag till försöksverksamheter. Ett av förslagen rör försök till kommunal samverkan gällande lantmäteriverksamhet.

I dag finns ingen möjlighet för kommunala lantmäterimyndigheter att samverka sinsemellan eftersom det inte innefattas inom de områden som tillåter samverkan enligt kommunallagen. Föreslagen försöksverksamhet ger kommunala lantmäterimyndigheter möjlighet till avtalssamverkan genom förslag på tillfällig författningsändring under försöksperioden. Genom den samverkan som föreslås möjliggörs samverkan genom ärendefördelning mellan olika kommunala lantmäterimyndigheter. Syftet med föreslagen samverkan är i huvudsak att korta handläggningstider.

Lantmäterienheten bedömer att utredningens författningsförslag avseende försöksverksamhet med avtalssamverkan mellan kommunala lantmäterimyndigheter (avsnitt 1.3, 7-10 §§, SOU 2023:94) sammantaget är ett bra förslag med möjlighet att gynna Miljö- och stadsbyggnadsnämndens verksamhetsområde positivt. Lantmäterienheten delar utredningens uppfattning att försök gällande samverkan mellan kommuners lantmäterimyndigheter skulle ge värdefull ny kunskap i hur samverkan på detta område kan påverka deltagande kommuners kapacitet inom samhällsbyggnadsområdet.

Lantmäterienheten föreslår att Miljö- och stadsbyggnadsnämnden beslutar att överlämna synpunkter över remissen till Kommunstyrelsen enligt bilaga 3 till tjänsteskrivelsen daterad den 22 februari 2024.

Ärendet

Ärendets beredning

Finansdepartementet har tagit fram förslag på försöksverksamhet i den kommunala sektorn. Nacka kommun är remissinstans och har möjlighet att lämna synpunkter. Förslaget är ute på remiss till och med den 15 april 2024.

Den delen av förslaget som rör författningsförslag avseende försöksverksamhet mellan kommunala lantmäterimyndigheter har beretts av Lantmäterienheten som lämnar förslag på synpunkter till Miljö- och stadsbyggnadsnämnden. Yttrandet kommer beslutas i kommunstyrelsen och sedan överlämnas till Finansdepartementet.

Utredningens förslag i korthet

Finansdepartementet har remitterat utredningen Förändring genom försök – Försöksverksamhet i den kommunala sektorn (SOU 2023:94) till Nacka kommun för synpunkter. Utredningen innehåller olika förslag till försöksverksamheter. Ett av förslagen rör försök till kommunal samverkan gällande lantmäteriverksamhet, detta område kräver författningsändring för möjlighet till samverkan. Utredningen har föreslagit en tillfällig författningsändring inom området som enligt förslaget ska träda i kraft den 1a januari 2025 och gälla i fem år.

Det statliga Lantmäteriet kan hantera ärendetoppar och dalar genom omfördelning av ärenden mellan olika kontor i landet. Idag saknas möjlighet till samverkan mellan kommunala lantmäterimyndigheter då detta inte ryms inom de områden som tillåter samverkan enligt kommunallagen.

Utredningens förslag avseende försöksverksamhet för samverkan mellan kommunala lantmäterimyndigheter är uppdelat i två delar. Den ena delen av förslag till samverkan gäller en tillfällig författningsändring i syfte att möjliggöra avtalssamverkan mellan befintliga kommunala lantmäterimyndigheter. Avtalssamverkan enligt kommunallagen bygger på möjligheten till delegation där ansvaret för ett beslut finns kvar hos den kommun vars uppgift det är, men kommunen uppdrar åt en anställd i den andra kommunen att besluta på kommunens vägnar. Det som idag förhindrar samverkan mellan olika kommuners lantmäterimyndigheter är att beslutsfattandet för en kommunal lantmäterimyndighet istället är reglerat enligt lag. En förrättningslantmätare måste därför vara anställd hos den myndighet som ärendet hör till för att kunna fatta beslut vid myndigheten. Den tillfälliga författningsändring som utredningen föreslår går i korthet ut på att möjliggöra avtalssamverkan mellan kommunala lantmäterimyndigheter.

Huvudsyftet är att korta handläggningstider genom att en handläggare på en kommunal lantmäterimyndighet, med för tillfället lägre ärendemängd, tillåts handlägga ärenden och fatta beslut inom en annan lantmäterimyndighets verksamhetsområde. En möjlighet för kommunala lantmäterimyndigheter att likt statliga Lantmäteriet nyttja ärendeutjämning mellan kommuner för att bättre klara toppar och dalar.

Det andra delen av förslaget ger möjlighet till samverkan mellan grannkommuner där endast en av kommunerna har en kommunal lantmäterimyndighet. Handläggare hos den kommun som har en lantmäterimyndighet skulle då tillåtas handlägga lantmåteriförrättningar inom båda kommunerna. Utredningens förslag ställer ett antal krav för att få testa denna form av samverkan. Till exempel ska kommunerna ha ett kommunalförbund eller en kommunöverskridande nämnd. Denna typ av samverkan är i första hand riktad till mindre kommuner som inte själva har kapacitet att bedriva en egen lantmäterimyndighet och redan samverkar inom andra närliggande områden (till exempel bygglov eller plan). Lantmåterienheten har inte kommenterat denna form av förslagen samverkan i bilagt förslag till yttrande.

Lantmåteriets bedömning samt förslag på synpunkter

Lantmåterienheten bedömer att utredningens författningsförslag avseende försöksverksamhet med avtalssamverkan mellan kommunala lantmåterimyndigheter (avsnitt 1.3, 7-10 §§, SOU 2023:94) sammantaget är ett bra förslag med möjlighet att gynna Miljö- och stadsbyggnadsnämndens verksamhetsområde positivt.

Lantmåterienheten delar utredningens uppfattning att försök gällande samverkan mellan kommunala lantmåterimyndigheter skulle ge värdefull ny kunskap i hur samverkan på detta område kan påverka deltagande kommuners kapacitet inom samhällsbyggnadsområdet

Genom möjlighet till samverkan enligt utredningens förslag till försöksverksamhet ges lantmåterimyndigheten i Nacka möjlighet att teckna samverkansavtal med en annan lantmåterimyndighet. Via ett sådant samverkansavtal kan Nackas lantmåterimyndighet ta hjälp av handläggare på en annan lantmåterimyndighet i perioder med hög arbetsbelastning vilket borde leda till kortare handläggningstider.

Förutom handläggning av lantmåteriförrättningar arbetar lantmåterimyndigheten i Nacka även proaktivt genom att delta som sakkunniga inom lantmåteri i plan- och stadsbyggnadsprojekt. En nyckel för att fortsätta bedriva och utveckla lantmåterienhetens proaktiva arbete i planprocessen är att i perioder av lägre ärendeinflöde kunna behålla en robust och kompetent organisation på lantmåterimyndigheten. Förslagen möjlighet till samverkan med andra kommunala lantmåterimyndigheter bedöms kunna bidra till möjligheten att bibehålla personal genom att förrättningslantmätare i Nacka kan ges

möjligheten att handlägga ärenden hos andra lantmäterimyndigheter under perioder av lägre ärendeinflöde inom den egna kommunen.

Lantmäterienheten bedömer även att föreslagen samverkan kan bidra till värdefull kompetensöverföring inom ramen för juridiska bedömningar, rättstillämpning och arbetssätt. Vilket kan leda till ökad rättssäkerhet i myndighetens beslut samt utveckling av effektiva arbetssätt och processer.

Lantmäterienheten har även övervägt de nackdelar som kan komma med föreslagen möjlighet till samverkan. En styrka med att ha en egen kommunal lantmäterimyndighet är att handläggare inom myndigheten har en lokalkännedom om förhållanden inom den egna kommunen. Denna lokalkännedom skulle en handläggare som handlägger ärenden inom en annan kommun sakna. En annan viktig aspekt är säkerhetsfrågan, främst kopplat till information som finns inom den egna myndigheten. Dessa nackdelar ser dock Lantmäterienheten kan överbryggas genom dialog och nära samarbete mellan de lantmäterimyndigheter som ingår samverkansavtal.

Lantmäterienheten föreslår att synpunkter baserat på ovan resonemang lämnas till kommunstyrelsen genom bilaga Förslag yttrande remiss.

Ekonomiska konsekvenser

Det remitterade förslaget bedöms inte ha några betydande ekonomiska konsekvenser för Nacka. Om förslaget går igenom och om Nackas kommunala lantmäterimyndighet skulle delta i försöksverksamheten skulle det kunna bidra till att myndighetens intäkter från förrättningsverksamheten blir stabilare i period av lägre ärendeinflöde.

Konsekvenser för barn

Förslaget bedöms inte ha några konsekvenser för barn.

Handlingar i ärendet

Tjänsteskrivelse den 22 februari 2024

1. Remissmissiv Förändring genom försök
2. Remiss Förändring genom försök – Försöksverksamhet i den kommunala sektorn (SOU 2023:94)
3. Förslag yttrande remiss

Kristin Kensby
KLM-chef
Lantmäterienheten